

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou ve věci
žalobce: S. F.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem 225 08 Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 2. 2024, o invalidní důchod

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 2. 11. 2023 č. j. X, kterým byla žalobci snížena výše invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, neboť podle posudku OSSZ Karviná ze dne 19. 9. 2023 není invalidní pro invaliditu třetího stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 35 %. Žalobce namítal, že podle posudku OSSZ Karviná poklesla jeho pracovní schopnost jen o 35 %, tedy oproti dřívějšímu stavu se jeho zdravotní stav měl podstatně zlepšit, avšak jeho

zdravotní stav je naopak horší, než tomu bylo dříve. Dále uvedl, že jeho dominantním zdravotním postižením je postižení páteře. V jeho důsledku se mu klepou nohy i ruce a nemůže ani normálně chodit. Již po krátké době chůze mu začnou nohy tzv. vykopávat. V ruce neudrží sklenici či hrnek. Není schopen vykonávat prakticky žádnou práci, a to ani v domácnosti. Není schopen vykonávat ani takové základní věci jako je vařit, uklízet apod. Bere celkem osm léků, včetně léků od bolesti. Trvá na tom, že rozhodující příčinou jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles mé pracovní schopnosti o 70 % je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, oddíl E, položka 1 d) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., a tedy, že mu přísluší invalidní důchod třetího stupně. Dle žalobce v citovaném rozhodnutí není vůbec uvedeno na základě, čeho v novém posudku dospěli k názoru, že v minulosti mělo být posouzení jeho zdravotního stavu nadhodnocené, tedy že snad ani v minulosti jeho dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav nesnižoval jeho pracovní schopnost tak, že by měl mít nárok na invalidní důchod třetího stupně. Zdravotní stav žalobce je dlouhodobě nepříznivý a je objektivně horší, než tomu bylo dříve při přiznání invalidity třetího stupně. Je přesvědčen, že posouzení invalidity je chybné.

2. Žalovaná v písemném vyjádření navrhla zamítnutí žaloby. Citovala příslušnou právní úpravu, závěry posudků posudkových lékařů, které považuje za objektivní. S ohledem na námitky žalobce navrhla, aby byl proveden důkaz posudkem Posudkové komise MPSV ČR.
3. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 19. 8. 2023 posuzující lékařka při kontrolní lékařské prohlídce dospěla k závěru, že je žalobce invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Nejde již o invaliditu třetího stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) citovaného zákona, ani nejde o invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) citovaného zákona, ale jde o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) citovaného zákona. Pokles jeho pracovní schopnosti hodnotila 35 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je dle posuzující lékařky zdravotní postižení srovnatelné se zdravotním postižením uvedeným v kapitole XIII, odd. E, položce 1c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Posuzující lékařka konstatovala, že od posledního posouzení 11/2022 dochází k podstatnému zlepšení zdravotního stavu žalobce, což se předpokládalo. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 2. 11. 2023 č. j. X žalovaná snížila od 10. 12. 2023 výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.
4. Proti označenému rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 2. 11. 2023 podal žalobce námitky, o nichž žalovaná rozhodla žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 19. 2. 2024, kterým námitky zamítla a uvedené rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 2. 11. 2023 potvrdila. Žalovaná vycházela z posudku o invaliditě vypracovaného lékařkou Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 29. 1. 2024. Dle tohoto posudku rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je postižení páteře. Posuzující lékařka uvedla, že v roce 2021 byla konstatována cervikální myelopatie C5/6 při extruzi disku C5/6, stav řešen ACDF C5/6 v 03/2022, pooperačně přetrvává reziduální spasticko-ataktická dysesthesie a dysbasie končetin s kraniokaudální progresí a hranicí hypesthesie od Th4 kaudálně. Dále popisovaný akutní levostranný lumbofemorální syndrom s lehkou až středně těžkou dynamickou dysfunkcí LS páteře v terénu diskopatie L5/S1 s kompresí S1 vpravo. Stav dle posuzující lékařky odpovídá položce – bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének se středně těžkým funkčním postižením, závažné

postižení jednoho nebo více úseků páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, popř. symptomatologie neurogenního močového měchýře, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, některé denní aktivity omezeny – v kapitole XIII, odd. E, položka 1c). S přihlédnutím k rozsahu postižení a profesi volila posuzující lékařka horní hranici rozpětí míry poklesu pracovní schopnosti 30 – 40 %. Celkový pokles pracovní schopnosti tedy činí 40 %. Zdravotní stav proto již nyní odpovídá invaliditě 1. stupně, dnem jednání na OSSZ, tj. od 19. 9. 2023. Posuzující lékařka souhlasila s tím, že nelze očekávat plnou obnovu pracovní schopnosti, a tedy trvalou platnost posouzení, jak byla stanovena lékařkou OSSZ. Posuzující lékařka konstatovala, že stav byl i v minulosti posouzen velice příznivě pro žalobce a neodpovídal položce pro těžké funkční postižení v kapitole XIII, odd. E, položce 1d). Posuzující lékařka dospěla ke stejnému závěru s lékařkou OSSZ Karviná, jen změnila procentní hodnotu míry poklesu pracovní schopnosti na 40 %. Žalobce je invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Nejde již o invaliditu třetího stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) citovaného zákona, ani nejde o invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) citovaného zákona, ale jde o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) citovaného zákona.

5. Z posudku Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 10. 7. 2024, který si zdejší soud vyžádal v tomto řízení, bylo zjištěno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Nešlo o invaliditu druhého nebo třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) nebo c) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %. Posudek posudkové komise, která zasedala ve složení předsedkyně komise MUDr. E. P., další lékařka MUDr. J. S. – odbornost neurologie a tajemnice Bc. L. Š., DiS. obsahuje výčet podkladů, z nichž posudková komise vycházela, diagnostický souhrn, zjištění ze stěžejních lékařských nálezů a při jednání komise a posudkové zhodnocení. Dle posudkové komise je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti k datu vydání napadeného rozhodnutí, tj. ke dni 2. 11. 2023 zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, odd. E, položce 1c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Posudková komise konstatovala, že se jedná nejvýše o středně těžké funkční postižení, bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének se středně těžkým funkčním postižením, závažné postižení jednoho nebo více úseků páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem s poškozením nervu, popř. symptomatologie neurogenního močového měchýře, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, některé denní aktivity omezeny. Pro tuto položku je stanovena procentní míra poklesu pracovní schopnosti 30 – 40 %. Pokles pracovní schopnosti stanovila posudková komise horní hranicí daného rozpětí tj. 40 % při zohlednění dělnické profese. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 3 citované vyhlášky neměnila. Posudková komise dále uvedla, že se nejedná o zdravotní postižení takového stupně závažnosti a rozsahu, aby bylo možno konstatovat, že se jedná o těžké funkční postižení uvedené ve vyšší položce, tj. uvedené v kapitole XIII, odd. E, položce 1d) přílohy

k vyhlášce č. 359/2009 Sb., z čehož plyne, že posudkové zhodnocení v této položce nelze realizovat, jednoznačně nejsou naplněna posudková kritéria pro hodnocení dle této položky. U žalobce činí pokles pracovní schopnosti 40 %, jedná se o invaliditu první stupně ode dne jednání na OSSZ, tj. od 19. 9. 2023. Posudková komise souhlasila s tím, že nelze očekávat plnou obnovu pracovní schopnosti, a tedy trvalou platnost posouzení, jak byla stanovena lékařem odd. LPS OSSZ, nyní IPZS. Stav byl dle posudkové komise v minulosti posouzen velice příznivě pro žalobce, jednalo se jednoznačně o nadhodnocení ve prospěch žalobce, k umožnění ústavní rehabilitační léčby, která je indikována u pooperačních stavů. Žalobce měl ukončenou DPN, tedy „přechodná invalidita 3. stupně“ byla řešením k zajištění možnosti absolvování ústavní rehabilitace, a tak vyčerpání léčebných možností po operaci páteře. Dle vlastního sdělení žalobce při jednání posudkové komise tuto léčbu nenastoupil. Posudková komise uvedla, že zdravotní postižení jednoznačně neodpovídalo ani nebylo svým funkčním dopadem srovnatelné se zdravotním postižením uvedeným v kapitole XIII, odd. E, položce 1d) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro těžké funkční postižení. Nejednalo se o těžké postižení více úseků páteře, s trvalými projevy kořenového dráždění, trvalým funkčně významným neurologickým nálezem s těžkým poškozením nervů, se závažnými parézami, svalovými atrofiemi, s poruchou hybností končetin, se závažnou poruchou funkce svěračů, se závažným poklesem celkové výkonnosti při lehkém zatížení, některé denní aktivity značně omezeny. Žalobce průkazně prokazoval pracovní schopnost, dle podkladové dokumentace i vlastního sdělení od přiznání invalidního důchodu třetího stupně částečně pracoval v dělnických profesích - pomocný kuchař, hlídač, při jednání popsal vykonávání pochůzek v obtížném nerovném kopcovitém terénu. Na závěr posudková komise uvedla, že se zcela shoduje s posudkovým závěrem lékaře námitkového oddělení IPZS. Proti prvoinstančnímu posudku došlo ke změně stanovené hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti, místo střední hodnoty daného rozmezí 35 %, zvolila horní hranici 40 % s ohledem na profesi, což však nemá vliv na celkový posudkový závěr.

6. Na základě výzvy krajského soudu zaslala posudková komise v Ostravě doplnění/opravu posudku ze dne 19. 9. 2024. Posudková komise opravila datum napadeného rozhodnutí. Namísto chybně uvedeného 2. 11. 2023, opravila datum vydání napadeného rozhodnutí na den 19. 2. 2024.
7. U jednání soudu dne 5. 11. 2024 žalobce nesouhlasil se závěry posudkové komise. Měl za to, že nebyl důvod ke snížení stupně invalidity. Subjektivně se cítí mnohem hůře než v době, kdy u něho byla invalidita III. stupně zjištěna. Měl výhrady k hodnocení lékařských nálezů posudkovou komisí a měl za to, že se u něj jedná o zdravotní postižení dle kap. XIII, oddíl E, položky 1d) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.
8. S ohledem na námitky žalobce si soud vyžádal srovnávací posudek u PK MPSV ČR v Brně. Žalobce nebyl jednání posudkové komise dne 8. 1. 2025 přítomen. Posudková komise zasedala ve složení předsedkyně komise MUDr. J. Ů., další lékařkou byla MUDr. K. P. s odborností neurologie a v komisi zasedala rovněž tajemnice Mgr. N.Š. Dle závěrů srovnávacího posudku k datu vydání napadeného rozhodnutí tj. 19. 2. 2024 šlo u žalobce o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s rozhodující příčinou bolestivého syndromu páteře, a to v krční a bederní oblasti, post operačně bez známek postižení míchy. Na horních i dolních končetinách bez známek zjevné parézy. Zůstává omezení dynamiky v lehkém stupni na úseku krční a bederní páteře, bez dokumentovaného těžkého omezení předklonu, nebo záklonu, je schopen samostatného stoje i chůze bez kompenzační pomůcky. Není přítomná kořenová léze ani sfinkterová porucha. Není dokumentována pravidelná medikace analgetik,

infuzní terapie, nebo jiné ošetřování, pro které by vznikl podklad ke zhoršování zdravotního stavu v doložených vyšetřeních specialisty. Dle posudkové komise jde o středně těžké funkční postižení více úseků páteře se závažnou poruchou statiky a dynamiky, s často recidivujícím kořenovým drážděním s funkčně nevýznamným neurologickým nálezem. Udává poruchu cití od krku distálně. Z těchto důvodů dle posudkové komise nelze uvažovat o těžkém funkčním postižení, neboť chybí ve zdravotním stavu přítomné těžké postižení více úseků páteře s přítomným trvalým projevem kořenového dráždění při zjištěných závažných parézách končetin se svalovou atrofií, závažnou poruchou hybnosti končetin, sfinkterovou poruchou. Posudková komise hodnotila shodně s prvoinstančním hodnocením, lékařem námitkového řízení i posudkem PK MPSV Ostrava včetně doplnění. Pokles pracovní schopnosti žalobce hodnotila dle kapitoly XIII, odd. E, položky 1c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Z rozmezí 30 – 40 % volila horní hranici rozpětí pro vykonávanou profesi. Celkovou míru poklesu pracovních schopností žalobce tedy hodnotila 40 %. Ode dne 19. 9. 2023 šlo u žalobce o invaliditu I. stupně. Posudková komise uzavřela, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb., nešlo o invaliditu druhého nebo třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) nebo c) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %.

9. Soud konstatuje, že stěžejní otázkou bylo posouzení zdravotního stavu žalobce. Soud byl proto povinen vyžádat si odborný lékařský nález. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav ve vztahu k určení invalidity a jejího stupně Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR prostřednictvím svých posudkových komisí, jak plyne z ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Tato komise je oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a zachované pracovní schopnosti žalobce, ale také k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkového závěru o invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 23/2018 – 37).
10. Krajský soud dále považuje za nutné zdůraznit, že posudkové lékařství je specializované medicínské odvětví a podřazení zjištěného postižení zdravotního stavu pod příslušnou položku vyhlášky pro posuzování invalidity může provést pouze odborník z této oblasti. Jeho činnost nemůže nahradit soud, ale ani lékař s jinou specializací, který nemá odborné předpoklady pro hodnocení zdravotního stavu podle vyhlášky o posuzování invalidity. Je rovněž třeba zmínit, že pokles pracovní schopnosti se posuzuje vzhledem k profesi (viz rozsudek NSS č. j. 5 Ads 37/2003 – 92).

11. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 této vyhlášky.
12. Jak bylo uvedeno výše, správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise je úplný a přesvědčivý (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 13/2003 – 54), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena.
13. Krajský soud při hodnocení posudků posudkových komisí dospěl k závěru, že zejména pak srovnávací posudek PK MPSV v Brně je úplný a přesvědčivý. Posudková komise ve srovnávacím posudku řádně vysvětlila, jaké zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, včetně jeho hodnocení v rámci kategorizace dle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Současně vysvětlila, jak byly při posuzování invalidity žalobce zohledněny jeho další zdravotní potíže a profesní zařazení. Oba posudky PK MPSV se shodly na závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je bolestivý syndrom páteře, a to v krční a bederní oblasti, post operačně bez známek postižení míchy. Na horních i dolních končetinách bez známek zjevné parézy. Dle posudkových komisí jde o středně těžké funkční postižení více úseků páteře se závažnou poruchou statiky a dynamiky, s často recidivujícím kořenovým drážděním s funkčně nevýznamným neurologickým nálezem. Posudkové komise shodně zdravotní postižení žalobce hodnotily dle kapitoly XIII, odd. E, položky 1c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které z rozmezí poklesu pracovní schopnosti 30 – 40 % stanovily horní hranici, tj. 40 % při zohlednění dělnické profese. Posudkové komise také posoudily zdravotní stav žalobce a jeho vliv na pracovní schopnost v celém rozsahu. Komise dospěly ke shodnému závěru, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní v prvním stupni. Nešlo o invaliditu druhého ani třetího stupně.
14. Při přezkoumání rozhodnutí soud respektoval ustanovení § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s., vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů.
15. Podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
16. Podle § 39 odst. 2 citovaného zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně.
17. Vzhledem k tomu, že u žalobce nebyl prokázán pokles pracovní schopnosti o více než 49 %, nebylo možno žalobce považovat za invalidního ve druhém ani třetím stupni.
18. Soud na základě shora uvedeného žalobu jako nedůvodnou ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

19. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovaná ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava dne 28. 1. 2025

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně